

SÜHEYL Ü NEVBAHÂR ve TARAMA SÖZLÜĞÜ'NDE boyla- FİİLİ ÜZERİNE DÜZELTMELER

Sadettin ÖZÇELİK*

Geliş Tarihi: Ekim, 2017

Kabul Tarihi: Aralık, 2017

Öz

Tarihî metinler zengin kelime, deyim, atasözü, söz kalıbı vb. dil malzemesi içerir. Ayrıca tarihî metinler dilin gelişimine ve kendi içindeki değişmelere önemli derecede ışık tutar. Bu metinler dildeki kelimelerin, deyimlerin, atasözlerinin, söz kalıplarının geçmişten günümüze nasıl taşındığına ve onların kullanılış şekillerine, anlam inceliklerine tanıklık eder. Dilin geride bıraktığı öğeleri ve o öğelerin yerine kullanılacak öğelerin ne olduğunu, dil içi işleyişi tanıklamak veya görmek ancak tarihî metinler ile mümkündür. *Tarama Sözlüğü*, tarihî metinlerden alınan tanıklar üzerine kurulmuştur. Bu nedenle *Tarama Sözlüğü*, Türk dili ve edebiyatı ile uğraşan araştırmacıların sıklıkla başvurduğu önemli bir kaynaktır.

Süheyl ü Nevbahâr mesnevisi de tanıkları bakımından *Tarama Sözlüğü*'ne önemli derecede katkı sunmuş olan bir eserdir. Ancak tarihî metinlerde geçen bazı kelime veya ibarelerin gerek yazılışında ve okunuşunda gerekse anlamlandırılmasında birtakım yanlışlıklar görülebilir. İşte bu makalede *Süheyl ü Nevbahâr*'da yanlış yazılmış ve yanlış okunmuş, *Tarama Sözlüğü*'nde ise yanlış anlam verilmiş olan *boyla-* fiili üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: *Süheyl ü Nevbahâr*, *Tarama Sözlüğü*, tarihî metinler, *boyla-* fiili ve anlamları.

CORRECTIONS ON THE boyla- VERB IN THE SÜHEYL Ü NEVBAHÂR AND TARAMA SÖZLÜĞÜ

Abstract

Historical texts are contains rich word, idiom, proverb, phrase, etc. language material. In addition, historical texts illuminate the development of the language and the changes within it at an important level. These texts testify to the words, idioms, proverbs, sentences of the words how the transmission from the past to present and their form of use, meaning subtleties. It is only possible with historical texts what the tongue leaves behind and what the elements can be used in place of those words, to witness or see how the linguistic functioning. The *Tarama Sözlüğü* is based on witnesses from historical texts. For this reason, the *Tarama Sözlüğü* is an important resource that researchers dealing with Turkish language and literature frequently resort to.

Süheyl ü Nevbahâr is a work which contributes considerably to the *Tarama Sözlüğü* in terms of its witnesses. However, mistakes can be seen

---

* Prof. Dr.; Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi, sozcelik@dicle.edu.tr.

the meaning of some words or phrases in historical texts both spelling, reading and meaning. In this article focuses *boyla-* verb that misspelled and misread in *Süheyl ü Nevbahar* and the meaning is given incorrectly in the *Tarama Sözlüğü*.

Keywords: *Süheyl ü Nevbahâr*, *Tarama Sözlüğü*, historical text, *boyla-* verb and meanings.

0. Giriş

Tarihî metinlerin okunması veya doğru okunabilmesi bir bakıma metnin veya kelimelerin yazılış prensibiyle yakından ilgili olabilmektedir. Örnek olarak farklı kelimelerin aynı şekilde yazılması veya farklı kelimelerin seslerinin örtüşmesi sonucunda okuma güçlükleri, yanlış okumalar söz konusu olabilmektedir. Bazen de kelimedeki bir ünlünün veya ünlülerin yazıda gösterilmemesi doğru okumayı güçleştirip geciktirebilir. Kanaatimce bu veya daha farklı okuma güçlükleri ile karşı karşıya kalınan durumlarda araştırmacının yapması gereken ilk iş metnin bağlamına başvurmaktır. İkinci iş olarak farklı okuma denemeleri yaparak metinde benzer şekilde yazılmış olan kelimeleri gözden geçirmek, metindeki yazım şeklinde bir yanlışlık olup olmadığını araştırmak, sözlüklere başvurmak ve üçüncü olarak metinlerden tanık aramak işi gelir. Ayrıca bir kelimenin metin içindeki anlamını tespit etmek için kelimenin kavram alanını araştırmak da önemlidir. Bunun devamında araştırmacıya düşen iş sonuç çıkarmaktır. Ancak her şeye rağmen eldeki kaynaklar çerçevesinde ilgili dil birimi aydınlatılamıyor ve anlaşılıyorsa yapılacak iş, konuya dikkat çekmektir.

Bu makalede genel anlamda, farklı tarihî metinlerde geçen ve farklı anlamlarda kullanılmış olan *boyla-* fiili üzerinde durulacaktır. Ancak yine bu makalede söz konusu *boyla-* fiilinin incelenmesinin ana sebebi veya hareket noktası şu üç örnektir:

1. *Süheyl ü Nevbahâr*'da geçen biri yanlış yazılmış ve yanlış okunmuş diğeri ise yanlış anlamlandırılmış olan iki örnek.

2. *Tarama Sözlüğü*'ne, *Kelile ve Dimne*'den alınmış bir beyitte geçen ve sözlükte yanlış anlam verilmiş olan bir örnek.

Ayrıca *boyla-* fiilinin *Dede Korkut* ile *Tarama Sözlüğü*'nde geçen diğer örnekleri üzerinde durulacak, yapılan yeni okuma ve anlamlandırma ışığında fiille ilgili anlam teklifleri sunulacaktır. Yine *boyla-* fiilinin farklı eserlerde farklı anlamlarda kullanılmış olduğuna vurgu yapılacaktır.

Söz konusu etmek istediğimiz fiilin yapısı *boyla-* <*boy+la-* şeklindedir. Yani *boyla-* fiili, *boy* ismi üzerine +*LA-* isimden fiil yapım eki getirilerek türetilmiştir. Kökteki *boy* kelimesi “*Bir şeyin tabanı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklık*” (TS, 2011: 386) şeklinde tanımlanmıştır.

Ele alacağımız metinlerde *boyla* fiilinin anlamını doğru tespit edebilmek için *boy* kelimesinin kavram alanını araştırmak -yukarıda belirtildiği gibi- önemli bir noktadır. Bu bakımdan özellikle *boy* kelimesiyle ilgili deyimler ve mecaz kullanımları incelemek gerekiyor. Söz gelimi *boy* ve *ölç-* kelimeleriyle kurulan *boy ölçüşmek* deyiminde iki kelimenin gerçek anlamları arka planda kalmış ve yeni bir anlam üstlenmiş olan bir dil ögesi kurulmuştur. Bir başka deyimle gerçek anlamdan mecaz anlama bir geçiş olmuştur. Ortaya çıkan mecaz anlam, elbette gerçek anlama dayanır ve onunla ilişkisi vardır. Ancak *boy ölçüşmek-* deyimini kullandığımızda ne *boy*'u ne de *ölç-(üş)-* fiilini düşünmeyiz. Artık bu deyim kullanıp duyduğumuzda aklımıza gelen anlam “*yarışmak*” (TS, 2011: 386)'tır. O zaman bu deyimde *boy* kişinin uzunluğunu değil kişinin kabiliyetlerini, hünerlerini ifade eden bir kelime olmuştur.

Türkçede aynı kelimeyle ilgili *boyunun ölçüsünü almak*, “*kendi yetersizliğini, beceriksizliğini anlamak*” (TS, 2011: 386), *boyunu aşmak* “*kişinin gücünün, yeteneğinin, yetkisinin üstünde olmak*” (TS, 2011: 386) ve *boyunun ölçüsünü vermek*, “*haddini bildirmek*” gibi başka deyimler vardır. Bütün bu deyimlerde de *boy* kelimesi ile kastedilen sözü edilen kişinin kabiliyetleridir.

1. *Süheyl ü Nevbahâr*'da *boyla-* Fiili

Süheyl ü Nevbahâr'da *boyla-* fiili, iki beyitte geçer. Fiilin örneklerden birincisi metinde (= *bayladı* 1044)¹ şeklinde yanlış yazılmış olup araştırmacılar tarafından da yazılışına uygun olarak *bayladı* okunmuş olan şu beyitte geçer:

“Veli kendü ululuğın eyledi

Gelüp bu ğariblerini **bayladı**” (Dilçin, 1991: 1044)

C. Dilçin, yukarıdaki beyitte dikkat çekilmiş olan fiili -metindeki yazılışına uygun olarak *bayla-* okumuş ve fiilin anlamını tereddüt belirterek “*Değerlendirmek, yüceltmek (?)*” (Dilçin, 1991: 591a) şeklinde vermiştir. Dilçin, tahmini olarak verdiği bu anlamı, herhalde bay ‘zengin’ kelimesine dayandırmış olmalıdır. A. Cin, Dilçin’in okuyuşunu sürdürmüş ayrıca fiilin anlamını tereddütsüz olarak “*Değerlendirmek, yüceltmek*” (Cin, 2012: 451b) şeklinde vermiştir.

Burada bağlamın anlaşılması için bir özet yapmak gerekiyor: Mesnevide anlatılanlara göre Yemen padişahının oğlu Süheyl, babasının hazinesinde resmini gördüğü kıza âşık olur. Daha sonra onun Çin hükümdarının kızı olduğunu öğrenir. Nevbahâr’a âşık olan Süheyl babasının karşı çıkması ve bütün ısrarlarına rağmen Çin’e gitmek ister. Babası, âşık olduğu kıza bulup onunla evlenmek isteyen Süheyl’i bu düşüncesinden vazgeçiremez. Bunun üzerine oğlunu

¹ Makaledeki beyit numaraları, Dilçin 1991’e göredir. Yukarıdaki yazım şekli, M. nüshası s. 70, 8. beyitte geçer.

eserde adı Nakkâş olarak geçen vezirine emanet eder. Süheyl, Nakkâş ile birlikte büyük bir kabile ve askerle yola çıkarak Çin'e gelir.

Süheyl, ulaştıkları ilk şehrin görüş mesafesinde yakınına konaklar. Bir kafilenin şehir yakınına konakladığını gören Çin hükümdarı tedirgin olur ve vezirini çağırır. Hükümdar, vezirini bu kalabalık kafilenin ne amaçla gelmiş olduğunu öğrenmek üzere askerlerle birlikte konaklama yerine gönderir. Çin hükümdarının vezirini karşılayıp tercümanlık yaparak sorulara cevap veren Nakkaş, Süheyl'in bütün dünyayı gezmek amacıyla yola çıkmış olduğunu anlatır. Daha sonra vezire iki seçkin kul ve iki kese altın başlıklar ve Süheyl'in şu anda yol yorgunu olduğunu söyleyerek onu yolcular. Vezir, geri dönüp gelir, Çin hükümdarına olup bitenleri ve öğrendiklerini aktarır. Vezir, Süheyl'in güzelliğini, iyiliğini uzun uzadıya anlatır.

Nakkaş, Süheyl'e ertesi gün hükümdarın kendisini görmek ve şehre davet etmek üzere geleceğini söyler. Hükümdara cevap olarak uygun bir dille gezdiği veya gittiği her ülkenin hükümdarına, askerine öncelikle kendisinin ziyafet verdiğini, bu konuda yeminli olduğunu ve yemini nedeniyle Allah'tan korktuğunu söylemesi gerektiğini öğütler. Nitekim ertesi gün Nakkaş'ın tahmin ettiği gibi Çin hükümdarı Süheyl'i görmek ve şehrinde ziyafete davet etmek üzere gelir. İşte tam bu sırada Nakkaş çadırdan çıkar ve hükümdarı karşılar. Nitekim yukarıdaki söz konusu ettiğimiz beyitlerde, Nakkaş'ın karşılama esnasında hükümdara söylediği sözler yer almaktadır.

Sonuç: Yukarıda özetlediğimiz bağlama göre metinde fiilin yanlış olarak *bayla-* okunacak şekilde yazılmış olduğunu, *boyla-* okunacak şekilde yazılmış olması gerektiğini düşünüyor ve fiili 'dikkate almak, saymak, değer vermek, şereflendirmek' olarak anlıyorum. Beyiti ise aşağıdaki şekilde okuyor ve Türkiye Türkçesine aktarıyorum:

Veli kendü ululuğın eyledi Gelüp bu ğariblerini boyladı (1044)	Fakat kendisi ululuk eyledi. Gelip ğariplere şeref eyledi.
--	---

Nitekim benzer cümlelerin yer aldığı aşağıdaki beyitte de geçen *boyla-* fiili, metinde doğru olarak (= *boyla-yu*) şeklinde yazılmış ve araştırmacılar tarafından da *boylayu* olarak okunmuştur:

“Gerek lutf u hem ululuk eyleyü

Gelesiz bu şehzâdeyi **boylayu**” (Dilçin, 1991: 825)

Ancak bu beyitte doğru yazılmış ve araştırmacılar tarafından doğru okunmuş olduğu hâlde *boyla-* fiilinin anlamı yine tespit edilememiştir. C. Dilçin, fiil için tereddüt belirterek “*Boylay- olçüşmek, eşit görmek (?)*” (Dilçin, 1991: 594b) anlamını vermiştir. A. Cin, fiili aynı şekilde

okumuş ve anlamını tereddütsüz olarak “*Boy ölçüşmek, eşit görmek*” (Cin, 2012: 451b) şeklinde vermiştir.

Yukarıda yapılan özete göre Nakkâş ile beraber büyük bir kabile ve askerle yola çıkıp Çin’e gelen Yemen padişahının oğlu Süheyl, karşısına çıkan ilk şehrin yakınına konaklar. Süheyl, veziri Nakkaş’ı çağırır ve gerekli hazırlıkları yapıp tedbir almasını ister. Nakkaş, yola çıkarak uğradıkları şehre gider. Çin hükümdarının veziri, Nakkaş’ı karşılar. Nakkaş Süheyl hakkında bilgi verir ve dünyayı gezmek istediklerini anlatır. Süheyl’in yol yorgunu olduğunu söyler ve Çin hükümdarını ziyafete davet eder.

Sonuç: İşte -yukarıdaki 1044. beyitte olduğu gibi- 825. beyit de Nakkaş’ın hükümdarı davet ederken kullandığı bir cümleden oluşuyor. Yukarıda özetlenmiş olan bağlama göre *boyla-* fiilini ‘dikkate almak, saymak, değer vermek, şereflelendirmek’ olarak anlıyor, bu beyti aşağıdaki şekilde okuyor ve Türkiye Türkçesine aktarıyorum:

Gerek lutf u hem ululuk eyleyü Gelesiz bu şehzâdeyi boyl ayu (825)	Lütfedip siz büyüklük eyleyiniz. Gelip Süheyl’i şereflelendiriniz.
--	---

2. *Tarama Sözlüğü*’nde *boyla-* Fiili

Söz konusu *boyla-* fiilinin *Tarama Sözlüğü* 648’de birinci anlamı “*1. Boy ölçmek, boy ölçüşmek*” şeklinde gösterilmiş, *Kelile ve Dimne*’den tek tanık olarak şu beyit verilmiştir:

“Akdoğan hergiz çekirge avlamaz

Erkek arslan dilkü çakal **boylamaz**.” (TarS: 648)

Kanaatimce bu beyitte geçen *boyla-* fiilini sözlükteki şekilde anlamak bağlama uygun düşmez. Çünkü sözlükte verilen anlama göre beyitteki ikinci dizenin sözlüğü hazırlayan(lar) tarafından “*erkek aslan; tilki, çakal ile boy ölçüşmez*” şeklinde anlaşılmış olduğunu gösteriyor. İlk bakışta doğru gibi görünen bu anlam, üzerinde durulduğunda, beyitten aslanın tilki ve çakal karşısında aşağılanmış olduğu anlamı çıkar. Bu durum da *boyla-* fiilinin ve dizenin yanlış anlaşılmış olduğunu açıkça gösterir. O hâlde ikinci dizeyi doğru anlamak için *boyla-* fiilinin daha uygun bir anlamının olması gerekiyor.

Sonuç: *Tarama Sözlüğü*’nde *boyla-* için verilen yukarıdaki birinci anlam yanlıştır. Bu beyitte de fiilin anlamı ‘değer vermek, saymak’ veya argo deyimle ‘takmak’ olmalıdır. Söz konusu beyit Türkiye Türkçesine şöyle aktarılabilir:

Akdoğan hergiz çekirge avlamaz Erkek arslan dilkü çakal boylamaz.	Akdoğan asla çekirge avlamaz Erkek aslan; tilki, çakal dinlemez
--	--

Tarama Sözlüğü'nde *boyla-* fiilinin ikinci anlamı “2. *Boylu boyunca dalmak*” şeklinde belirtilmiş ve dört tanık verilmiştir. Fiilin üçüncü anlamı ise “3. *Sürekli olarak izlemek*” şeklinde gösterilmiş ve şu tanık verilmiştir:

“*Kengal [Fa.] Cemmaş manasınadır. Yani ol ki mahfi şikârın ve dostun gözedir. A'câm kengalgî kereded derler. Ve şikarın gözedüp boylamak.*” (TarS: 648).

Bu maddelerden üçüncüsünde verilen anlam ve tanık yukarıda ele aldığımız konu bakımından önemlidir. Çünkü karşıdakini dinlemek genel anlamda göz teması, gözle takip eşliğinde icra edilen bir fiildir. Bu nedenle üçüncü maddede verilen anlamın ve örneğin yukarıda söz konusu edip yeniden verdiğimiz *boyla-* fiilinin anlamlarını destekler özellik taşıdığı söylenebilir.

3. Dede Korkut'ta *boyla-* Fiili

Yukarıda sözü edilen *boyla-* fiili, Dede Korkut'ta da bir yerde geçmektedir. Ancak Özçelik'ten² önceki araştırmacılar metinde *بیلدن* şeklinde yazılmış olan bu fiili farklı şekillerde okumuş ve farklı şekillerde anlamışlardır. Fiil, Kan Turalı tarafından söylenmiş olan şu *soylamada* geçer:

“Kalkubanı, Selcan Hatun, turduğunda,
Yelisi kara kazılık atun bindüğünde
Babamun ağ ban [évi] eşigine düşdüğünde
Oguzun ala gözli kızı gelini b[o]yladukda,
Her gişi sözün söyledükde
Sen orada turasın öginesin.
'Kan Turalı zebün oldı,
at ardına aldum, çıkdum' déyesin.” (Drs.100b.8-12)

Yukarıdaki *soylamada* geçen ve metindeki yazılışı gösterilmiş olan fiili M. Ergin, *boyladukda* okumuş, dizinde “*destan söylemek, hikâye anlatmak*” (Ergin 1963: 56) olarak anlamış ve “*destan anlattığında*” (Ergin 1971: 155) şeklinde aktarmıştır.

O. Ş. Gökyay, fiili *boyladukda* (Gökyay, 1973: 95.11) okumuş, “*boyladukda, boyladığı zaman*” (Gökyay, 1973: 179) olarak anlamış ve “*...soyladıkta*” (Gökyay, 1995: 118) şeklinde aktarmıştır.

S. Tezcan ise fiili yanlış yazılmış düşüncesiyle tamir ederek *yıgıldukda* şeklinde okumuş, ilgili notunda *boyla-* fiilinin yalnızca *boy boyla-* deyimini içerisinde kullanıldığını, her

² Özçelik, 2006: 120-122.

yerde *vav* ile yazıldığını ve bu fiilin anlamca buraya uygun düşmediğini yazmıştır. Tezcan, *yıgıl-* fiili yerine başka bir düzeltme önerisi yapılabileceğini, ama buradaki fiilin *boyladukda* olmadığının açık olduğunu iddia etmiştir (Tezcan, 2001: 269).

Özçelik, araştırmacıların *boyla-* fiilinin anlamı hakkındaki yanılığının Dede Korkut'ta geçen *boy boyla-* deyimini olduğunu belirtmiş ve yazdığı notta **بيلدقدا** şeklindeki yazılışına, sözlüklerden tespit ettiği tanıklara ve bağlama dayanarak fiilin, yukarıdaki metinde 'dikkatle dinlemek' anlamında kullanılmış olduğunu yazmıştır. Özçelik, fiilin geçtiği *soylamay*ı aşağıdaki şekilde okumuş ve Türkiye Türkçesine aktarmıştır:

Kalkubanı, Selcan Hatun, turduğunda. Yelisi kara kazılık atun bindüğünde, Babamun ağ ban [êvi] eşigine düşdüğünde, Oğuzun ala gözli kızı gelini boyladukda , Her gişi sözün söyledükde Sen orada turasın öginesin. 'Kan Turalı zebün oldı, at ardına aldum, çıkdum' deyesin. (Özçelik, 2006: Drs.100b.8-12)	Selcan Hatun, yerinden kalktığında, Kara yeveli savaş atna bindiğinde, Babamın ak otağının eşigine vardığında, Oğuzun ela gözlü kızı gelini dikkatle dinlediğinde , Herkes sözünü söylediğinde, Sen orada kalkıp övüneceksin, Kan Turalı, perişan oldu; at arkasına aldım çıktım, diyeceksin. (Özçelik, 2006: 122)
--	---

Ayrıca Dede Korkut'ta geçen ve bir meydan okumanın söz konusu olduğu şu cümlede 'boy ölçüşmek' anlamında *boylaş-* fiili geçer:

Drs.101a.11: "Mere kavat oğlu kavat! Men aşağı kulpa yapışuram, sen yokarı kulpa yapışursın. Mere kavat oğlu, ohuñıla mı kılıcuñıla mı? Gel berü, **boylaşalum**."³

Sonuç

Yukarıda *boyla-* fiilinin tespit edilmiş olan örnekleri, bağlam bakımından ele alınarak incelenmiş ve üzerinde yeniden durularak fiile yeni ve doğru anlam teklifleri verilmiştir. Şimdi yukarıda *boyla-* fiili için verilmiş olan yeni anlam tekliflerini kısaca bir arada görelim:

Metin	<i>boyla-</i> fiili için yeni anlam teklifi
<i>S. Ü. Nevbahâr</i> , 825 ve 1044. beyitler	'dikkate almak, saymak, değer vermek, şereflendirmek'
<i>Kelile ve Dimne, Tarama</i> <i>Sözlüğü</i> 648, 1. Anlam	'değer vermek, saymak' / argo deyimle 'takmak'
Dede Korkut, Drs.100b.8	'dikkatle dinlemek'

³ Bu konu için bk. Özçelik, 2016/I: 678.

Giriş'te *boy* kelimesiyle ilgili söz konusu edilen deyimler ile Dede Korkut, Drs.101a.11'de 'boy ölçüşmek' anlamında geçen *boylaş-* fiilini de yukarıdaki örneklerle birlikte düşündüğümüzde *boyla-* fiili için teklif edilmiş olan yeni anlamların birbiriyle ilgili olduğu ve birbirini desteklediği açıkça anlaşılıyor. Bu durum yukarıdaki anlam tekliflerini destekler.

Kısaltmalar:

Drs.: Dede Korkut, Dresden nüshası

M.: *Süheyl ü Nevbahâr*, Mordtmann nüshası

TarS: *Tarama Sözlüğü*

TS: *Türkçe Sözlük*, 2011

Kaynaklar:

- AHUNDOV, E. (1978). *Azerbaycan Halk Yazını Örnekleri*. (Türk çevriyazısına aktaran: Semih Tezcan). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 445.
- ALYILMAZ, S. (2017). *Türkçede Nesne Tekrarlı Fiiller*. Ankara: Kesit Yayınları.
- CİN, A. (2012). *Mesud bin Ahmed Süheyl ü Nev-Bahâr (Kenzü'l-Bedâyi')*; *İnceleme- Metin-Dizin*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- DİLÇİN, C. (1991). *Mes'ud bin Ahmed Süheyl ü Nev-Bahâr; İnceleme- Metin- Sözlük*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 51.
- ERGİN, M. (1958). *Dede Korkut Kitabı I (Giriş-Metin-Faksimile)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 169.
- ERGİN, M. (1963). *Dede Korkut Kitabı II (İndeks-Gramer)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 219.
- ERGİN, M. (1971). *Dede Korkut Kitabı*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- GÖKYAY, O. Ş. (1973). *Dedem Korkudun Kitabı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- GÖKYAY, O. Ş. (1995). *Dede Korkut Hikâyeleri*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- MORDTMANN, J. H. (1925). *Suheil und Nevbehâr*. Hannover.
- ÖZCELİK, S. (2014). Süheyl ü Nevbahâr Üzerine Düzeltmeler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi (TEKE)*, 3(2), 62-79.
- ÖZCELİK, S. (2016), Tarihi Metin Okumalarında Kelimeyi Bölme ve Kelimeleri Birleştirme Sorunları: *Süheyl ü Nevbahâr*'dan Örnekler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi (TEKE)*, 5(4), 1593-1602.
- ÖZCELİK, S. (2016/ I). *Dede Korkut -Dresden Nüshası- Giriş, Notlar*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ÖZCELİK, S. (2016/ II). *Dede Korkut -Dresden Nüshası- Metin, Dizin*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tarama Sözlüğü* (1977). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TEZCAN, S. (1994). *Süheyl ü Nev-bahâr Üzerine Notlar*. Ankara: Simurg Yayınları.
- TEZCAN, S. (2001). *Dede Korkut Oğuznameleri Üzerine Notlar*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- TEZCAN, S. ve BOESCHOTEN, H. (2001). *Dede Korkut Oğuznameleri*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Türkçe Sözlük* (2011). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.